

- parvos cultellos asferre, & num. 4.
 5 Gabella debetur ex cultellis parvis venditis non apertis ad bellum, & sic de fca & pugione non debetur ut ibi, & num. 6. & 7. hac profequitur.
 7 Gabella debetur ex rebus de quibus arma sunt si vendantur de per se.
 8 Perfectum generaliter dicitur illud, quo comode uti possumus, & cui nihil addi potest, num. 9.
 10 Gabella an debeat de ense lucido vendito sine capulo & pugno, & 11.
 12 Gabella debetur de vagina de per se vendita, num. 12. y del talabarte, ut num. 13. nisi infimul cum ense vendatur, ut num. 14.

Ibi, De las armas offensivas, y defensivas, Iuraque enim armorum appellatione continentur, ex l. armorum, ubi Alciatus, ff. de verborum significatione, & ex leg. sexta, titulo sexto, libro sexto supra, ubi aliqua diximus & in proposito notat Lafarte de decim. vendit. capitulo vigesimo numero 66. & quam in proposito nostra legis offensibilia sive defensibilia sub istis verbis comprehendantur, Dic quod ut inquit text. in l. armorum 41. ff. de verborum significatione non utique tantum sagitte & gladii & galeae significantur, sed & fustes & lapides, & ex l. armatos, & ex l. penultima, & l. fin. ff. de vi pub. & l. 2. ff. de vi & vi armat. & l. 7. titulo 33. part. septima, & dixi in rubrica dicti. titulo sexto, libro sexto, supra, & clarius probatur, in l. 2. §. de los arneses, titulo 22. infra isto libro in hac verba, de los arneses, y coracas, y ballofas, espingardas, y qualesquier tiros de polvora, y hierros de lanças, y agonyas, y sacras, y otras armas qualesquier offensivas y defensivas, no se pague alcavala, ponderando dictionem illam, y otras armas, nam praesupponit & antea dicta arma, esse, cum dictio illa, otras, sit repetitiva similium, ex text. ubi Bald. in leg. conventicula. C. de Episcopis, & cleri. quam legem & alias ad hoc allegat novissime Gironda, de Gabel. septima parte §. secundo, numero vigesimo secundo, & vigesimo tertio, & tenuit in archabulis & aliis machinis sulphurariis Lafarte dicto capitulo vigesimo, numero sexagesimo septimo, & ultra DD. in dict. l. armorum, tradit & Decia. de delictis, tom. 2. lib. 8. cap. 2. numero tertio cum sequent. ubi numero nono, inquit non contineri cultellum ¶ parvum ad incidendum panem, sive ad adaptandum pennas, vel alios similes, non destinatum ad offendendum sed ad alios usus, ex text. & ibi glos. in authentica de armis, §. prohibemus, ubi cultellos minores, quibus nullus in praelio utitur, & Rebus, in dict. l. armorum sub verbo gladios, pag. 312. ubi inquit verbum gladios illius legis, non de istis cultellis parvis, & ad praedium non adaptabilibus esse intelligendum, sed pro ensibus & pugionibus & spathis ibi apponi, verbum gladios, & sic secundum eum ibi prohibitus portare arma non prohibetur hos cultellos ¶ parvos asferre, & tenere in domo ut per Leazes in allegatione de mula, dubi. 1. in fin. fundamento pro Marchio, num. 31 quod ad Maurorum gentes, vulgo Moriscos, optimum esset, nisi & pragmatica nova esset illis prohibitum etiam illos portare, & tenere in domo nisi sint

sine acumine, vulgo sin punta, ex quibus ad nostram legem tenet Lafarte dicto capitulo 20. numero 68. quod ex iis cultellis parvis, qui non sunt ad nocendum neque ad praedium sunt apti, debetur Gabella, ¶ sed ex cultellis maioribus aptis ad praedium, & sic de fca & pugione non utique debetur, quia arma sunt, & de istis loqui, l. 3. C. qua res ex per. non deb. & l. 6. ibi, o cuchillos, titulo tertio, pag. 5. inquit Lafarte dicto numero 68. & voluit Gironda de Gabel. 7. part. §. 2. numero 23. & 24. ubi inquit de hoc vidisse regiam provisionem, & Lazarte ubi supra, dixit vidisse sententias quas credendum esse late in favorem fabricantium hos cultellos majores ad praedium aptos, non vero in parvis, qui solent fieri pro usu domuum ad incidendum panem, & carnem coctam ad comedendum, vel ad scindendum pennas, quia licet cum eis possit quis occidi, id non consideratur, sed finis ad quem sunt, & sic sub armorum appellatione non continentur, & legis nostrae prerogativa non gaudebunt fabricatores ¶ horum parvorum 6 cultellorum, de navibus autem & navigiis, etiam si in eis arma deferri soleant, & cum eis ab inde praelari, debetur Gabella, ¶ ut advertit Gironda ubi supra, numero 28. ubi a num. 26. inceptit, & tandem ita concludit & ex lege nostra probatur, dum dicit, T de los aparejos para usar de ellas.

Ibi, Pero que de las cosas que se hazen las dichas armas, velut de ferro & aliis metallis, ex quibus conficiuntur & fieri solent arma, nam de iis materiis debetur Gabella.
 Ibi, En la manera y perfeccion que se suele usar de ellas. Nam generaliter id dicitur esse perfectum, quo comode ¶ uti possumus, l. quintus, §. cui ff. de aur. & arg. legat. notat glos. magis in l. & si non sunt §. infecti, eodem titulo, glossa, & DD. in §. cum ex aliena, ver. facta, instituta de ver. divis. perfectumque dicitur id, ¶ cui nihil addi potest, secundum Bald. in Tractat. schismatis colum. fin. dixi in l. 10. titulo sexto, numero 2. lib. 3. sup. ex quo inquit Lafarte de deci. vend. cap. 20. num. 70. quod de ense lucido vendito sine capulo & pugno debetur Gabella, quia eo uti non solemus sine pugno & capulo, idque ex verbis iis nostrae legis desumit & ex petitione & supplicatione 79. curiarum de Madrid. ann. 1582. id etiam probat ipse Lafarte ex eo quod ibi petitum fuit, ut lex nostra in iis verbis declararetur, satis esse tunc ensem & pugionem perfecta & consummata, ut ex ea Gabella non debeatur. Si esta ya forjada templada y amolada. Et responsum fuit quod per leges Regias hoc erat provisum, quasi vellet Lafarte, per istam responsonem denegatam fuisse supplicationem & consequenter quod nisi sit ensis perfectus cum pugno & capulo debeat Gabella ex eius venditione, & sic quod fabricatores ensium vendentes eos perfectos tamen, sine dicto ornamento debeant Gabellam, ¶ sed licet ita videatur, tamen quia etiam dici potest capitulum illud 79. disposuisse legem nostram de ensibus lucidis intelligi venditis sine pugno & capulo, quia responso debet intelligi iuxta formam supplicationis, res haec non est sine dubio, in quo dubio consuetudo locorum multum operabitur, & rem dubiam claram efficit.

Ibi,

- Ibi, T de los aparejos para usar de ella. Et sic de vagina de per se vendita debetur Gabella, 12 ¶ ut inquit Gironda hic 2. part. §. 2. n. 21. T del talabarte en que se traen vendido de por si Debitur Gabella ¶ ex text. hic in iis verbis, junctis sequentibus. Aunque sean tocantes y anexos a las mismas armas. Et sic in materia nostra annexi & connexi non est idem iudicium, licet de jure in aliis aliud sit, quod est verum ut diximus, si annexum & sic vagina vel talabarte, de per se vendatur, secus si cum ¶ ense ipsa vendantur pro eodem pretio, nam tunc cum principalibus & sic ensis vendatur, & ejus consideratio habeatur non debetur Gabella de vagina, & Talabarte, infimul cum ense positus & inclusis, sicut non debetur de pugno & capulo, vulgo del pomo, y del puño. Etiam si sint alicujus valoris

considerabilis, si ut dixi, infimul cum ense junctum & in ea posita, vagina & Talabarte vendantur, pro uno tantum pretio, & in hoc casu possit procedere illud quod dixi supplicatio illa dicti cap. 79. Curiarum de Madrid anni 1582. Que es una executoria que del talabarte en que se trae la espada no se deviese alcavala. Nam id possit procedere si infimul cum ea vendatur, secus si de per se, sed consuetudo itidem in hoc multum operabitur.

Lex 41. sequens, quae est finalis nostri tituli, quasi idem de armis profequitur, cum de jubones de malla, quae defensione afferunt non debent Gabellam disponat, & ne idem de aliis, jubones que no son de malla, intelligeretur, addidit lex nostra de iis ultimis debent Gabellam, quibus quidem titulus noster remanet expeditus.

TITULUS DECIMUS-NONUS.

De las diligencias que han de hazer los deven Alcavalas, y lo que pueden hazer los recaudadores de ellas.

Um in titulo procedenti dictum sit quod omnes Gabellam solvere tenentur Gabellariis, ideo post eum sequitur noster proponens ipsis Gabellariis, quae facere tenentur pro eis recuperandis: in cuius tituli declarationem parum immorabimur, tum quia leges ejus sunt clarae, tum etiam quia aliqua earum sunt locales leges locales particularia concernentes, prout est l. 1. cum 4. sequentibus, quae cum sint speciales dispositiones non debent trahi ad consequentiam generalium dispositionum, sed generales debent modificari & limitari per Recopilacionis dixi in subscriptione marginali ad legem 7. istius nostri tituli & libri.

IN LEGEM SEXTAM.

SUMMARIUM.

- 1 Lex nostra non corrigat, l. 7. tit. 17. supra eodem lib.
- 2 Carnifices ementes carnes etiam a vicinis loci illius ubi vivunt debent conductori Gabellarum manifestare has emptiones, quod secus in aliis rebus a convicinis emptis.
- 3 Emens a convicino aliquam rem non tenetur manifestare Gabellario, nisi in casu nostra legis.

Lex 6. nostri tituli generalis est dispositio circa omnia loca disponens, excepta civitate Hispanensi & toto ejus Archiepiscopatu, & excepto etiam Episcopatu Cadeni, ut disponit Azevedo in Recopilacionem. Tom. VI.

tur in l. 7. tit. 17. supra isto lib. quae per istam ¶ nostram non corrigatur, sed potius illa limitatur nostram ut appareat ex subscriptione marginali legis sequentis, quae lex sequens appendix est nostrae legis: quoniam nostra & illa erat una lex 94. in ordine quaterini antiqui Gabellarum ut appareat ex subscriptionibus super eis positis.

In eadem, l. 6. Ibi, Que aunque sean vecinos del tal lugar, in hoc lex nostra specialiter provisi, circa carnifices ementes carnes, in eo loco ubi vicini sunt & carnifici, nam etiam si a convicinis emant carnes, tenentur conductori Gabellarum illius loci manifestare ¶ emptionem, ut recuperet conductor Gabellam a venditore illo, cum regulare sit aliud in emptoribus aliarum rerum ementes tales res a vicinia loci illius, nam non tenentur manifestare emptionem Gabellario, ¶ ut appareat ex l. 3.

32. infra isto rit. & lib. que limitanda est ut non procedat in casu nostre legis circa carni- fices ementes carnes a vicinis loci illius, qui quidem ut dictum est tenentur manifestare Gabel- lario emptionem secundum quod in nostra lege disponitur, & sub ejus pena.

LEX 7. Sequens est pars, ut dictum est l. 6. precedentis, & ejusdem farinae & materiae, qua quidem ut in ejus marginali subscriptione apparet non corrigat, l. 7. rit. 17. supra isto lib. ut in ead. l. 6. dictum remanet.

LEX 8. prosequitur eandem materiam dua- rum legum precedentium & est earum decla- ratoria, nam est pars ipsiusmet legis 94. quaterni Gabelarum, ut ex subscriptione marginali vi- des, & apparet ex ejus contextura in quaterno illo inserta.

De legibus, 14. 15. & 16. que sunt ejusdem materiae, nihil necesse est remorari in decla- ratione earum, solum enim notandum est in fine legis, 14. dum dicit: *Descontando lo que comieren y beviereen cassado razonablemente*: habes legem similem, 16. infra isto rit. & ista ampliatur illam in quantum haec, l. 14. probat a tali tassatione non habere locum appellationem, & latius id provifum fuit per capitula punctuationum & conditionum, cum quibus debent redditus Gabelarum locari in cap. 28.

Ad leges 27. & 29. solum habes notare quod quamvis ibi apponatur pena mercatori mali- fiosa declaranti panes, vel non eos manifestanti intra tempus ab ipsis legibus praescriptum, quod si mercator talis intra legitimum diei tempus in dictis legibus assignatum, se correxerit & veritatem manifestaverit, evitabit penas illarum legum ex dictis per Bal. conf. 34. volumine 5. ut in proposito dictarum legum notat Lafarte, d. c. 18. num. 33.

IN LEGEM VIGESIMAM-OCTAVAM.

SUMMARIUM.

1. Dicitur unius jurato creditur in casu hujus legis, & num. 2. quod poterit probari contrarium, & num. 3. & 4. restringitur cum num. 5. 6. & 7.
2. Testium de facto proprio deponenti creditur, & quando num. 8. & 9.

AD L. 28. solum habes notare hic esse casum specialem quod dicto unius tantum credendum sit & juramento adhibito per eum, cum regulariter dictum unius sit dictum nullius, ut l. juris jurandi, C. de test. tradit Duchas Reg. 84. quam ad hoc notavit Avend. cap. 1. praeo. num. 18. vers. in materia pastorum, lib. 1. ubi tamen ipse inquit quod poterit probari contrarium, & & novissime allegat eam Lafarte de decim. vend. cap. 18. num. 74. ubi usque ad numerum 80. pro hujus legis intellectu & praxi quinque notabilia proponit & colligit, qua tamen restric- tiones sunt ut legis nostre dispositio non extendatur ultra personas hic nominatas, scilicet, emptoris vel mediatoris, ita ut in aliis personis Regula dicte legis, juris jurandi, servanda sit, & tunc demum emptoris, vel mediatoris dictum sufficiat, si in testem quilibet & eorum adducatur

per Gabelarium, non vero alias, item & quod tunc demum emptoris vel mediatoris dictum sufficiat cum juramento, quoties venditor ipse non negat venditionem & sed fateretur potius, differunt tamen venditor & Gabelarius in pretio, quia Gabelarius dicit esse majus pretium quam illud quod venditor asserit, tunc enim super veritate pretii stabitur dicto emptoris vel mediatoris, & si Gabelarius illum in testem adducat, secus vero si negetur venditio, nam tunc non sufficiet & dictum mediatoris super hoc an venditio fuerit facta, sed plena requireret probatio, licet tunc mediator in testem adduci poterit per Gabelarium. Aliud ego etiam requiritum ultra Lafarte credo esse necessarium ex lege nostra, scilicet, quod emptor talis vel mediator, cujus & soli dicto jurato statuit, sit bona fama ut probat lex nostra ibi de buena fama, ita ut id omnino probandum sit etiam si non reprobetur per eum conventum, nam cum optima fama testium est inductiva plene probationis ut hic, debet probari bona fama testis etiam si non reprobetur, nec sufficit praesumptio, quod quilibet praesumitur bonus, ut late diximus in l. 6. tit. 9. n. 17. lib. 3. supra, & in aliis locis, & rationem ad nostram legem assignat Lafarte ubi supra num. 75. scilicet, quia si emptoris & mediatoris dicto, qui frequenter ac soli venditionibus interesse solent, non stetur, longissimus fraudi campus pateficeret qui omnino obviandum est, l. in fundo ff. de rei vend. l. 11. rit. 17. isto lib. 9. ego tamen, aliam considero rationem scilicet, quia de facto proprio deponit emptor, vel mediator, & cum de facto proprio testis unus deponit & creditur ei, ut per Tyber. Dec. respon. 93. num. 2. volumine 2. etiam si sit vilis & infamis, ut ibi referat alios quos tenere, sed ipse in vili contra tenet, & bene, & ex lege nostra probatur bonam famam emptoris & mediatoris requirente, & cum ij de facto proprio deponant & in causis civilibus, & quae regulariter solent esse parvi valoris, nimirum si ei soli credatur, si bonus est vir & bone fama, ut & per Anto. Gom. l. 83. Taur. num. 15. & Villolobos in litera, l. num. 117. sui Errarii commu. opin. ubi limitat cum 3. numeris sequent. & plures de hoc refert auctores Tiraquel. de Re tract. Linag. §. 1. glof. 14. num. 47. usque ad 52. ubi num. 51. ponit unam declarationem, & Menoch. de Arbitrar. Jud. lib. 4. Cent. 1. casu. 49. Ego tamen uni soli testi etiam de facto proprio deponenti in praedictum tertium non crederem, nisi adessent cum eo aliqua conjectura, & in casibus ubi lex non disponit uni tantum credendum prout hic disponitur, & hoc quia ultra quod deponit de facto proprio, si ita non esset, fraudi locus daretur.

De lege 29. vide quae diximus in l. 27. supra ead.

IN LEGEM TRIGESIMAM-PRIMAM.

Conductor Gabelarum tenetur publicare per praeconium quo in loco & ubi reperitur, ut Gabella ei solvantur & quo modo & intra quod tempus & sub qua pena venditor vel emptor tenentur denunciaré venditionem & solvere Gabelam, & est lex practicable.

SUM-

SUMMARIUM.

1. Dicitur, porque, causative & pro ratione apponi solet, & num. 2. quod denotat causam finalem.
2. Gabelarius si per praeconium non manifestaverit ubi vivit, non debet venditor neque emptor penam appositam eis non manifestando venditionem, num. 3. etiam si fuerint emptor & venditor quis sit Gabelarius, num. 4. & num. 7. ampliatur.
3. Scientia non sufficit, ubi factum requiritur, ut quis constituat in mora vel negligentia, num. 5. cum sequent.
4. Lex ubi aliquid introducit de novo cum certis modificationibus omnia in ea inserta censentur de forma substantiali & in contrarium acta nulla sunt, num. 6.
5. Gabelario scienti de venditione non est necesse denunciare & si non denuncietur non incurritur pena, num. 6.
6. Omissio qualiquis ordinis in extraordinariis judiciis vitiat ipsum iudicium, num. 8.
7. Ordine cessante deficit substantia, num. 9.
8. Minor viginti quinque annorum excusatur a pena si intra quinque dies non denuncietur Gabelario venditionem per vicium restitutionis, num. 10. ubi num. 11. idem in majoribus si offerant Gabelam ante condemnationem, sed in num. 12. contra deciditur.
9. Pena legalis in tantum parti debetur in quantum ei interest, num. 12.
10. Fraudator Gabella non tenetur ad penam, si dolo eam non fraudaverit eodem num. 12.
11. Gabella debetur statim perfecta venditione etiam re nondum tradita, vel etiam si ad creditum vendatur, num. 13.
12. Dies termini computatur in termino in presenti lege, num. 14.
13. Dies communis more computatur ab ortu solis usque, ad ejus occasum, num. 15.
14. Dubitationis cause si que apponuntur jus non ledunt, num. 16.

IBI. Porque las alcavalas no se puegan excusar de pagar las alcavalas que deven dirigiendo que no sabian a quien. Ponderanda est dictio illa porque, quae causative & pro ratione & regulariter ponitur, secundum Bart. l. demonstratio. §. quod autem num. 10. vers. item quod si restator ff. de condit. & demonstrat. & Tiber. Dec. resp. 34. num. 74. volumine 3. imo & secundum eundem Tiber. Dec. resp. 7. num. 14. volum. 1. ex Bal. in l. 1. col. 1. ff. de feris, denotat causam & finalem, ut & per Tiraquel. contra Imo. per eum allegatum, in tract. cessante caus. in regu. num. 82. cum duobus sequent. ut sic in lege nostra & in ejus materia denotes & advertas, quod cum ut venditor & emptor, scienti qui debent solvere Gabelam, jubeat lex nostra conductorem Gabelle illius debere publicare per praeconium in duobus diebus distinctis, & consecutivis una vice quolibet horum dierum ubi moratur, & vivit ut venditor & emptor i lic accedant solutori Gabelam, tali conductori, vel ad manifestandum eam, scias inquam notare & advertere quod si praeconium hoc datum non sit, neque venditor neque emptor & incurritur nostri text. penam, imo Accedat in Requisitionem. Tom. VI.

si intra quinque dies a lege nostra assignatos non solverint, vel man festaverint venditionem conductori tali, cum tunc deficiat causa finalis: quae si non deficeret excusati fe alias venditor & emptor non pollent, nimirum si excusati sint, neque tenetur tunc venditor perquirere Gabelarium si praeconium non est datum ex nostra lege & ex dictis per Ludov. a Carbone, de restitutione quest. 33. in dubita. 5. quod adeo verum crederem, quod quantumvis venditor & emptor scienti quis sit conductor illius Gabelle & ei non manifestent venditionem intra tempus nostre legis; quia praeconium dictum non dedit, adhuc non incurritur & ejus penam, nam quantum vis sit regula juris, quod is qui certioratus est non sit opus ulterius certiorari, ex cap. eum qui, de reg. jur. in 6. tamen ubi ultra scientiam requiritur, factum non sufficit scientia, sed certioratio est adhuc & necessaria praesertim ad incurrendam penam, secundum Bart. in l. denuntiaste, §. quid ergo ff. de adulter. glof. fin. in cap. non iniuste de procurator. quam allegat Card. in cap. fin. quest. 1. de emptio & vend. & ibi Abb. & idem Abb. in cap. cum inter universos, num. 10. de electio & in cap. Ecclesia vestra, num. 9. in medio eod. rit. ubi hanc dicit communem doctrinam & ibi Addition alia allegat, & communem dicit Covar. lib. 3. var. cap. 17. num. 3. hic autem lex nostra praeconium requirit ex parte conductoris, & ex parte venditoris & emptoris factum, videlicet intimationem factae venditionis, ergo non sufficiet aliunde scire venditorem vel emptorem quis sit conductor dictae Gabelle ut penam nostri text. incurrant, si non manifestaverint venditionem pro quo facit, quia quotiescunque lex aliquid introducit de novo cum certis modificationibus, omne dictum a tali lege censetur de forma substantiali, & consequenter omnia in contrarium acta & nulla sunt & non obligant, ut diximus in l. 1. num. 28 & 31. rit. 1. lib. 5. supra, sed lex nostra inducit de novo contenta in ea, & cum modificatione quod praeconifetur, ergo vera sunt dicta quoad venditorem & emptorem, secus quoad Gabelarium: nam si ipse expedite scit de venditione non oportet ei denunciare, cum in eo simplex scientia requiratur, & licet tunc si ei non manifestetur, non incurritur pena ex dicta doctrina communi & ita tenet Lafarte, d. cap. 18. num. 34. & dicta ita iudico, ergo si non fiat, non obligatur venditor & emptor ad penam, quae adeo vera sunt quod si ante praeconium datum, & venditionem factam, ii quinque dies transeant & eis jam transactis praeconifetur non incurritur & venditor & emptor praecedentes penam si non denunciant, tum quia qualitas adjuncta verbo debet intelligi secundum tempus verbi, l. 2. §. in delictis, ff. de nexu. tum etiam quia semel jam perverfus ordo fuit, & omiffus, quia non erat factus ante talem venditionem, & omiffio qualiquis ordinis in extraordinariis judiciis & vitiat ipsum iudicium secundum In- nov. in cap. ita ad fin. de colat. cle. & muli. & Hippol. in pract. §. secunda num. 82. ordineque cessante deficiit substantia secundum Bald. in cap. 1. col. 1. qui succedente in vrb. fin. & Hippol. ubi supra, num. 77. & ita tenet etiam Lafarte, d. cap. 18. num. 35. & prius in cap. 4. num. 1 ij 13.

13. aliud velit, dicens quod si dubitatur de Gabellario non current isti quinque dies, sed à die scientie current, nam unde quæso istam doctrinam & suspensionem collegit author hic, à lege nostra non, quia ex ea colligitur & ipsemet author colligit Gabellam statim deberi perfecta venditione ante traditionem, & quod abinde ii quinque dies currunt, & quod dies venditionis computatur in termino, si ergo ita est quomodo suspendi potest terminus hic, cum lex nostra id non declaret, item quia si id esset, posset utique venditor & emptor dubitare quis sit conductor Gabellarum etiam dato per Gabellarium præconio, ergo si dubitat non current ii quinque dies, quod est falsum ex lege nostra, ergo malè dixit Lafarte esse in suspensio cursum qui nque dierum si dubitatur de Gabellario, & consequenter meam ampliationem veram esse teneo. Et ut incepta compleamus sciendum etiam est, quod minor, 25. annorum etiam si intra quinque dies non denuntiaverit, & solverit Gabellam Gabellario de rebus à se venditis excusatur per viam restitutionis adversus culpam in òmittendo commissam, ut poenam nostræ legis non incurrat, ex text. & ejus materia. C. si advers. delictum, & in l. si ex caus. §. penult. ff. de minor. tenet Castillo, in l. 1. Taur. fol. 20. column. 3. & 4. & eo relato Lafarte dist. cap. 18. num. 38. imò & in majoribus idem video pluries sententari, ut siquidem si majores 25. annorum ante condemnationem offerant

14 Gabellam Gabellario, excusentur à poena ò condemnatione, ut voluit Castillo ubi supra in l. 7. num. 45. licet ipse ibi resse Lafarte hic, num. 37. aliud velit attenda lege nostra quaterni, sed ego non video majorem rationem ad tenendum contrarium imò eadem, cum nihil partis & sic Gabellarium interfit, nisi solum Gabella, quam petit

15 & prætidit, & poena legalis in tantum ò debetur in quantum interest parti, ut diximus in l. 3. tit. 8. lib. 4. supra, num. 45. & per Anton. Thesau. in decisio. Pedamont. 79. num. 3. & iterum decisio 98. num. 3. & ita de jure verum crederem & tenendum nisi haberemus, l. 125. quaterni Gabellarum appositam pro l. 8. tit. 7. supra isto libro in fin. que decidit hanc quæst. & sic secundum suam dispositionem circa majores 25. ann. respondendum est in nostro casu, cum solvit reus ante condemnationem, lapsis iis quinque diebus, de quibus in lege nostra. Inquit tamen Menoc. conf. 98. num. 21. & 22. lib. 1. Gabella fraudatorem non teneri ad poenam si dolo non fraudavit, & Andræ. Gal. in obser. impo. libro 2. observa. 48. num. 27.

16 Ibi, Después del otorgamiento, & sic statim perfecta venditione debetur Gabella etiam re vendita ò nōdum tradita, quia statim quod de pretio est conventum perfecta est venditio, ut diximus in l. 1. tit. 17. supra eodem glof. paguen, ex Lafarte cap. 3. num. 4. & cap. 6. num. 12. cum sequentibus, ubi num. 23. cum sequentibus, idem esse ait, cum venditionis pretium solvendum est ad diem certum, nam statim Gabella peti potest, & sic dicitur judicasse, & ego vidi judicatum per consilium regum patrimonii Regi, & à num. 13. in dist. cap. 6. incepti Lafarte hanc quæst. 5. & num. 28. inquit venditorem non adimplere cedendo actionem contra emptorem

pro Gabella, & idem tenet Salon de jur. & jur. capit. 191. pag. 454. vers. secundo dico, licet ipse ibi traditionem rei requirit & malè.

Ibi, Ellunes, junctis verbis, lo pague el viernes, habes notare in nostra lege & ejus dispositione disponi diem termini ò computari in termino quod regulariter secus est secundum aliquorum opinionem ut notat DD. in l. 1. ff. si quis cauto. & nos diximus latè in curia Pisana lib. 4. cap. 2. de renuntiatio officio, & in l. 4. tit. 4. lib. 7. num. 10. diximus magis communem esse diem termini computari in termino.

Ibi, Hasta puesto el sol, & sic non more Romano ut l. more Romano. ff. de fer. & dixi in dist. cap. curia, & in l. 4. tit. 4. num. 12. lib. 7. supra, sed more communi, quo quidem diem computamus usque ad occasum solis sicut in laboratoribus campi considerari solet, & considerat Lafarte dist. cap. 18. num. 34. ad fin.

Ibi, Al dicho arrendador, ipli enim & non alii solvendum erat: & sic quamvis lex nostra id non exprimeret, sic intelligebatur, ut in ejus propositum dicebat Avendanno cap. 7. ret. num. 4. libro 1. sed lex nostra id expressit ut tolleretur occasio ulla dubitandi præsertim cum poenam dupli ipsi Gabellario applicat, in qua poterat dubitari an esset Gabellarium, cum in vim poenæ deberetur, & que dubitationis causa tollendæ ò apponuntur jus non sedunt l. qui mutuant, ff. mand. l. que dubitationis, ff. de regu. jur. & que superabundant non solent vitari scripturas, l. testamenta. C. de testam. l. non solent ff. de reg. jur. & puto, Adiles (ut ait juristicus,) tollendæ dubitationis gratia bis idem dixisse, ne qua dubitatio superesset in l. 1. §. sciendum, ff. de adil. edit. sed an emptor non revelans teneatur in conscientia vide Navar. de restit. lib. 3. capit. 1. num. 263. cum sequentibus.

Ibi, So pena de pagar la dicha alcavala con la dicha pena. Intellige hoc nisi in casibus supra in 1. glo. designatis in quibus excusatur à poena ut ibi diximus, & non quod secundum communem assertam, per Michaëlem Salon, de jus. & jure, cap. 187. pag. 442. vers. sed quia occulte contrabens non excusatur à solutione Gabellæ, licet poenam solvat.

IN LEGEM TRIGESIMAM-SECUNDAM.

Emptor teneatur in casibus hic expressis retinere Gabellam apud se.

SUMMARIUM.

- 1 Venditor & emptor si sunt ejusdem loci non tenentur emptor apud se retinere Gabellam, nisi in casibus à jure expressis, ut num. 2. & 3. quid in emente à clerico debente Gabellam ex venditione, & num. 4. idem quoad manifestandum venditionem. 7. & n. 8. limitatur quoad l. nostram.
- 2 Gabella ex vino, vel aceto, vel de aquarice aut multo au debeatur, num. 5. & 6.
- 3 Gabella debetur ex carnibus & piscibus, num. 7.

Ibi, No fuere del lugar do se haze la venta. Emptor à contrario sensu si venditor & emptor sunt ejusdem loci non tenetur emptor regulariter apud

IN LEGEM TRIGESIMAM-TERTIAM.

SUMMARIUM.

- 1 Perplexitas & contrarietas legis nostra ad l. 31. istius tituli consideratur.

De lege 33. vide etiam cap. 27. de los nuevos apuntamientos de las alcavalas, quod quidem capitulum à nostra lege fuit extractum, sed reddet prima facie lex hæc in sua dispositione quemlibet perplexum cum eam contrariari videatur legi. 31. istius tituli ubi disponitur quod facto præconio, de quo ibi emptor tenetur denuntiare Gabellario venditionem rerum, quas ipse emit intra tres dies post emptorem alios solvet Gabellam & poenam ibi assignatam, in nostra autem lege dicitur quod ad Gabellarium petitionem tenetur emptor declarare à quo merces & mercantias emit, sed si ex dicta lege. 31. emptor tenetur id denuntiare, quomodo lex nostra Gabellario imponere videtur onus id inquirendi ab emptore, cum ipse emptor ad id teneatur, neque est congrua responsio dicere quod lex nostra intelligatur in emente hæc mercantias ad portandum eas ad alia loca, quia lex illa. 31. generaliter loquitur, neque itidem satisficit dicens, quod lex nostra intelligi possit ut non sit contraria neque diversa à dicta lege. 31. quoties intra illos tres dies id velit inquirere Gabellarium ab emptore, & sic restringitur ex dist. l. 31. quia lex nostra non est restrictiva certi temporis, sed in quocumque tempore procedit, antequam mercantia extrahantur, ideo ego huic difficultati satisfactum credo, si consideres quod hæc lex nostra non necessitat Gabellarium id facere, sed in sua voluntate relinquit, quod si voluerit poterit id facere, intra illos tres dies dist. l. 31. vel eis elapsis ante quam merces extrahantur ab illo loco, licet cum diffinitione, nam si intra illos tres dies id petierit Gabellarium, & emptor declaraverit, non tenebitur ulterius denunciare Gabellarium emptionem, ut d. l. 31. jubebat, & liber erit ab ejus poena, sed si iis tribus diebus elapsis id perquisierit tenebitur emptor id declarare, & insuper poterit Gabellarium ab eo exigere Gabellam & poenam, ex dispositione dist. l. 31. & consequenter lex nostra providendo in favorem Gabellariorum, ulterius processit & amplius quam in d. l. 31. ita ut de utroque remedio Gabellarium uti posset, neque per legem nostram excludatur remedium d. l. 31. neque per eam nostram, & sic cessat difficultas.

1 apud se retinere Gabellam, ò eodem modo à contrario sensu idem probatur ex l. 6. supra isto tit. 19. nisi in casibus à jure expressis,

2 ò quorum casuum unus est in l. 8. tit. 17. supra isto lib. alius est in dist. l. 6. supra isto tit. 19. scilicet, cum quis emit ab homine potente, domina, aut virgine, vel ab officiali Regis in eodem loco viventium. Ex quo inquit Villalobos in Arario commu. opi. litera E. num. 3. fallentia. 4. quod emens aliquid à clerico debente Gabellas ex tali venditione tenetur apud se retinere Gabellam ò ad instar illius, qui emit ab extraneo, & pro hac allegat. l. 100. quaterni Gabellarum, que apponitur in dist. l. 8. tit. 17. supra eodem, que mihi ad hoc concludens non videtur, cum ibi specialiter in casu loquatur, sed potius ex dist. l. 6. supra isto tit. 19. & ex nostra probari posset, fumendo clericum pro homine potente, & sic per homine poderoso, cum difficultate conveniatur, & nisi sub hac dictione eum comprehendas nullibi video probari illam doctrinam dicti Villalobos.

Ibi, Por no hazer saber las compras, sub iis verbis relatis ad omnia proximè dicta videtur deduci etiam posse, quod si venditor & emptor sunt ejusdem loci ubi Gabella debetur & res ex qua debetur venditur, quod non tenetur venditor denuntiare Gabellario venditionem ò neque incurrit poenam si non denuntiaverit, sicut neque incurrit si non retinuerit Gabellam in hoc casu, ut dictum est, & videtur colligi ex capit. 14. de los apuntamientos de las alcavalas.

Ibi, Salvo del vino, ut supra l. 8. titulo 17. & l. 16. supra isto titulo, & libro, & capit. 32. de los apuntamientos de las alcavalas, & sic habes hic & in dictis legibus quod de vino debetur Gabella, ò quantumcumque cor hominis latificet, sed an de aceto, vel de aquatico vel multo ò debetur vide Girondam, de Gabell. 8. parti. num. 11. cum sequentibus aliquibus, & Salazar, de usu & consuetudine cap. 4. numero 53.

Ibi, Carne y pescado, ut in l. 6. supra isto titulo, & lib. & sic est hic text. quod de carnibus & piscibus debetur Gabella ò ut per Gironda, ubi supra, num. 27. ad hoc allegando legem nostram & diximus in l. 15. tit. 17. supra isto lib. & propositum nostræ legis quoad retentionem Gabellæ per venditorem ò faciendam de qua lex nostra loquitur requiritur quod hæc mercantia vini, carnis & piscaria minutatim vendantur, quasi secus si non minutatim.

Ibi, Se contiene. Que est lex 8. tit. 17. supra hoc lib. & l. 6. & 16. istius tituli 19. & de lege nostra meminit Lafarte de decim. vend. cap. 15. numero 8.

MUTUAMUS

Azededo in Recopilationem. Tom. VII.